RAMAKRISHNA MISSION VIDYAMANDIRA

(Residential Autonomous College affiliated to University of Calcutta)

B.A./B.Sc. FOURTH SEMESTER EXAMINATION, MAY 2019
SECOND YEAR (BATCH 2017-20)
SANSKRIT (General)

Date : 28/05/2019
Time : 11.00 am – 2.00 pm
Paper : IV
Full Marks : 75

1. यथेच्छं प्रश्न**द्वय**स्योत्तरं प्रदेयम्। [2×15]

   क) महाभारतस्य रचयिता क: ? अत्र कति पर्वाणि विद्यन्ते ? समाजे साहित्ये चास्य प्रभाव आलोच्यताम्। (1+2+12)

   ख) किं नाम गीतिकाव्यम् ? गीतिकाव्यविषये एको निबन्ध: समासेन समुपस्थाप्यताम्। (2+13)

   ग) संस्कृतसाहित्ये भवभुतेरवदानं समासेन आलोच्यताम्। (15)

   घ) किं नाम ऐतिहासिककाव्यम् ? काव्यस्यास्य संक्षिप्रपरिचय: प्रदीयताम्। (2+13)

2. यथाभिरुचि टीका**द्वयं** समाधेयम्। [2×5]

   सुबन्धु:, शुद्रक:, श्रीमद्भगवदगीता, रधुवंशम्।

3. यथाभिमत**मेकस्य** प्रश्नस्योत्तरं देयम्। [1×10]

   क) ईशोपनिषद् कस्य वेदस्यान्त्रर्गता ? 'ईशोपनिषद्' इत्येवं नामकरणस्य तात्यर्यं किम् ? अस्या उपनिषद: नामान्तरमस्त्रि नास्ति वा ?– यदि अस्ति तत्प्रदेयम्। अस्या उपनिषद: उपदेशा आलोचनीया:। (1+2+1+6)

   ख) विद्यां चाविद्यां च यस्तद्वेदोभयं सह – ईशोपनिषदम् अनुसृस्य विद्याविद्ययो: स्वरुपमुल्लिख्य तयो: युगपत्सेवने युक्तिं प्रतिपादयत। किं वा तयोर्युगपत्सेवनस्य फलम्। (3+4+3)

4. क) यथेच्छ**मेकस्य** व्याख्या कार्या [1×5]

   i) कुर्वन्नेवेह कर्माणि जिजीविषेच्छतं समा:।
   एवं त्वयि नान्यथेतोऽस्ति न कर्म लिख्यते नरे।।

   ii) विद्यां चाविद्यां च यस्तव्देदोभयं सह।
   अविद्यया मृत्युं नीर्त्वा विद्ययाऽमृतमश्नुते।।

   OR,

   ख) वङ्गभाषया आङ्गलभाषया वा यथेच्छं मन्त्रस्य **एकस्या**नुवाद: कार्य:। [1×5]

   i) तदेजति तन्नैजति तद्दुरे तदन्तिके।
   तदन्तरस्य सर्वस्य तदु सर्वस्यास्य बाह्यत:।।

   ii) हिरणमयेन पात्रेण सत्यस्यापिहितं मुखम्।
   तत्तं पुषन्नपावृणु सत्यधर्माय दृष्टये।।

5. यथाभिरुचि प्रश्न**स्यैक**स्योत्तरं समाधेयम्। [1×10]

   क) रामायणरचनारम्भस्य वृत्तान्तं संक्षेपेण लिखत।

   ख) बालकाण्डे रामराजत्वे विराजितसमृद्धेर्या वर्णना प्राप्यते सा विशद्यताम्।

6. वङ्गभाषया आङ्गलभाषया वा **एक**स्यानुवाद: करणीय:। [1×4]

   क) आत्मवान् को जितक्रोधो द्युतिमान् कोऽनसूयक:।
   कस्य विभ्यति देवाश्च जातरोषस्य संयुगे।।

   ख) मा निषाद प्रतिष्ठां त्वमगम: शाश्वती: समा:।
   यत् क्रौञ्चमिथुनादेकमवधी: काममोहितम्।।

7. क) **<u>एका</u>** व्याख्या कार्या। [1×6]

i) स च सर्वगुणेपेतः कौसल्यानन्दवर्धनः।
समुद्र इव गाम्भीर्ये स्थैर्ये च हिमवानिव।।

ii) अकर्दममिदं तीर्थं भरद्वाज निशामय।
रमणीयं प्रसन्नाम्बु सन्मनुष्यमनो यथा।।

OR,

ख) यथेच्छं प्रश्न**<u>त्रितय</u>**स्य समाधानं कार्यम्। [3×2]

i) रामायणे वर्णितः आदिश्लोकः कः ?

ii) मारीचो रावणं किं समुपदिष्टवान् ?

iii) रामस्य वनवासगमनस्य कारणं किम् ?

iv) रामायणस्यान्तिमकाण्डस्य नाम किम् ?

v) कः आसीद् अगस्त्यः ?

———— × ————